

ИНСТИТУТ ЗА ПРИМЕНУ НАУКЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ
ПОЗИВ ЗА ПРЕДАВАЧЕ ЗА ЕДУКАЦИЈУ САВЕТОДАВАЦА

Модул 7

**ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ ПАПАКА У ЦИЉУ ОЧУВАЊА ЗДРАВЉА И ДОБРОБИТИ
МЛЕЧНИХ КРАВА**

На основу члана 22, става 1 Закона о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде, обука и усавршавање пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача, поред осталог, обухвата и организовање едукације – тренинга пољопривредних саветодаваца у сарадњи са домаћим и страним образовним и истраживачким институцијама и стручњацима. Институт за примену науке у пољопривреди (ИПН) као овлашћена организација, по решењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде бр. 021–01–92/2019–03 од 30.12.2019. године, као и на основу Годишњег плана усавршавања пољопривредних саветодаваца и пољопривредних произвођача за 2023. годину, организује горе наведену едукацију.

Опис модула – Едукације. Здравље папака у стадима млечних крава намењених интензивној производњи млека, представља један од важнијих чинилаца који утичу на целокупно здравље, функционисање животиња и успешност производње млека. Стога су сазнања о превенцији обољења и оштећења папака од изузетног значаја због учесталости обољења акроподијума и појаве хромости крава у фармским условима држања, која последично проузрокују значајне економске губитке. Код млечних крава, поред болести вимена и репродуктивних поремећаја, обољења папака представљају најзначајнији здравствени проблем и разлог за рано излучење грла из производње. Појава хромости код говеда представља здравствени проблем узрокован углавном болестима и оштећењима папака задњих ногу. Негативне последице узроковане болестима папака имају изразиту тенденцију раста у интензивним условима производње. Због тога је присутан све већи интерес стручњака и произвођача за прикупљањем веродостојних информација о узроцима хромости крава и могућностима побољшања здравља папака.

Према литературним наводима, производња млека може у просеку да буде смањена за око 20%, ако се има у виду трајање лечења и могуће компликације услед неадекватног третмана обољења. То значи да при просечној производњи по крави од око 6000 кг млека у лактацији, директан губитак је око 1200 кг млека по грлу. Поред директних трошкова, индиректни губици се јављају услед смањене плодности и учесталог непланског излучивања, односно кратког производног века – у просеку две лактације.

Резултати истраживања показују да су сви индикатори плодности код оболелих крава лошији у поређењу са кравама које имају здраве папке. Међутелидбени интервал холштајн крава које имају проблеме са папцима за око 30 дана је дужи у односу на здрава грла. Обољења папака утичу на добробит животиња, због јаког, хроничног бола који животиња непрестано осећа. Хромост млечних крава повезана је и са нарушавањем социјалног ранга, због немогућности да се задовоље потребе за храном, водом, свежим ваздухом, лежањем и одмором.

Циљ едукације је упознавање саветодаваца са значајем превентивних мера у очувању здравља папака, као једним од предуслова за успешну и профитабилну производњу млека. Саветодавци ће се такође оспособити за трансфер стеченог теоретског и

практичног знања крајњим корисницима – пољопривредним произвођачима-фармерима и лицима заинтересованим за стручну негу и обраду папака.

Планирани резултати едукације. Сврха едукације је да се саветодавци едукују за примену важнијих мера и поступака значајних за очување акроподијума и препознају потенцијалне ризике који могу нарушити здравље и добробит млечних крава. У ове мере спадају редовна обрада и нега папака на сваких шест месеци, а по потреби и чешће. Такође, превентива подразумева правилно избалансирану исхрану према потребама грла у зависности од физиолошког статуса и фазе производног циклуса, као и адекватне услове смештаја и неге музних грла.

У циљу дугорочног очувања здравља, унапређења производних и репродуктивних показатеља, тиме и профитабилније производње млека на газдинствима, неопходно је наставити са едукацијама и усавршавањима стручњака сточарског профила и лица која се баве обрадом и негом папака.

Предвиђени број учесника и група: Саветодавци из 22 ПССС задужени за послове сточарства, број учесника 28.

Предвиђени термини одржавања едукације: 2 дана, 07.09.2023 и 15.09.2023. године.

Едукација ће се одвијати у два дела.

Теоретски део ће се односити на упознавање саветодаваца са основним показатељима здравља папака, примену превентивних мера у циљу очувања здравља и добробити стада намењених интензивној производњи млека, дијагностиковање и лечење најчешћих болести папака.

Практична обука обавиће се једним делом у учионици, где ће се саветодавци на моделима упознати са грађом и функцијом папака, деловањем различитих патогена, правилном обрадом и негом, као и са опремом која се користи за ту намену. Други део практичне обуке биће организован на одабраном газдинству, где ће бити приказана припрема грла за поступак обраде - правилно резивање рожине и санирања евентуалних оштећења, лечење и даљи поступак неге, у зависности од затеченог стања папака код грла на фарми.

Локација: Београд - ИПН и теренска обука

Задатак предавача:

1. Израда презентација и одржавање предавања на тему: Превенција болести папака у циљу очувања здравља и добробити млечних крава

Садржај едукације:

- Упознавање са анатомском грађом и функцијом папака крава;
- Примена превентивних мера у циљу спречавања болести акроподијума (ламинитис, интердигитални дерматитис, панарицијум);
- Значај правовременог откривања и ефикасног лечења обољења папака, у циљу смањења економских губитака на фармама;
- Упознавање са поступком неге и обраде рожине папака, као и опремом која се користи у те сврхе;

Едукација ће омогућити саветодавцима упознавање са значајем превентивних мера и правилном негом папака крава, као и оспособљавање за трансфер стеченог теоретског

и практичног знања крајњим корисницима (фармерима, стручњацима из области пољопривреде и ветеринарске медицине, лицима која се професионално баве обрадом папака).

2. Израда едукативног материјала (подсетник за саветодавце).
3. Припрема теста знања.
4. Израда предлога агенде.
5. Усаглашавање активности са организатором едукације.
6. Израда извештаја по одржаној едукацији, у року од највише 3 радна дана по завршетку едукације.
7. Рок за доставу докумената (презентације и др.) је најмање 3 радна дана пре одржавања едукација.

Приликом избора предавача биће узети у обзир следећи критеријуми:

- Висока стручна спрема (VII или VIII степен) из области сточарства или ветеринарске медицине, ужа област болести папкара
- Компетентност и вештине едукатора - компетентност из области технологије гајења, неге и здравствене заштите говеда, област болести папкара;
- Радно искуство (најмање пет година) из области обухваћене едукацијом
- Сертификати о похађаним обукама у области обухваћених едукацијом;
- Објављени радови (референце) из области обухваћених едукацијом;
- Сарадња са привредом;
- Искуство у одржавању тренинга и обука пољопривредних саветодаваца и произвођача;
- Учешће на пројектима релевантним за одржавање едукације.

Пријаву са биографијом, доставити **најкасније до 28.05.2023. године**, на следећу имејл адресу: mmaslovaric@ipn.bg.ac.rs или писаним путем на адресу Институт за примену науке у пољопривреди, 11000 Београд, Булевар деспота Стефана 68б, П.фах 43.

У разматрање ће се узети само пријаве пристигле у наведеном року.

Додатне информације могу се добити на број телефона: 011/2751 622. Контакт-особе: др Наташа Толимир и др Радмила Бескоровајни.